

LAUDATIO

poświęcone Panu prof. dr inż. Henrykowi Józefowi Tuni

Magnificencjo Rektorze!
Wysoki Senacie,
Dostojny Panie Profesorze,
Szanowne Panie, Szanowni Panowie.

Przypadł mi w udziale zaszczyt wystąpienia z Laudatio, czyli Elogium – zgodnie ze starą uniwersytecką tradycją – wygłoszenia mowy pochwalnej sławiącej Uczzonego, Jego dzieło i zasługi.

Dzieło naukowe Pana Profesora Henryka Józefa Tuni, w tym Jego dokonania badawcze, Jego osiągnięcia dydaktyczne – kształcenie kadr naukowych – Jego działalność organizacyjna dla nauki w uczelniach i instytutach naukowych, jest ogromne.

Profesor dr inż. Henryk Tunia urodził się w 1925 roku w Głuchowie koło Łańcuta w rodzinie nauczycielskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej był żołnierzem Armii Krajowej oraz brał udział w tajnym nauczaniu w zakresie szkoły podstawowej i pierwszych klas gimnazjum. Po wojnie, po ukończeniu liceum o profilu matematyczno – fizycznym podjął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej, uzyskując w 1950 roku tytuł magistra inżyniera elektryka. W latach 1949 – 1954 pracował jako projektant w Biurze Projektowania „Prozamet” w Gliwicach a następnie w Biurze Projektów i Studiów Budownictwa Specjalnego w Warszawie. W 1954 roku podjął studia aspiranckie na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej jednocześnie pracując w Instytucie Elektrotechniki w Warszawie Mędzylesiu. W 1960 roku uzyskał stopień doktora nauk technicznych na podstawie przedłożonej rozprawy doktorskiej pod tytułem „Analiza i synteza napędu z silnikiem prądu stałego o tyratronowym sterowaniu”, była to pierwsza w kraju praca w dziedzinie energoelektroniki, która wzbudziła szerokie zainteresowanie wśród młodych pracowników uczelni technicznych. Podstawową dziedziną zainteresowań naukowych profesora Henryka Tuni była i jest teoria i zastosowania praktyczne układów energoelektronicznych m.in. w napędach elektrycznych. Profesor Henryk Tunia jest twórcą Warszawskiej Szkoły Energoelektroniki, która uzyskała uznanie zarówno w kraju jak i za granicą. Pierwsza opublikowana w 1969 roku w Wydawnictwach Naukowo Technicznych monografia profesora Henryka Tuni wspólnie z profesorem Bolesławem Winiarskim pod tytułem „Układy elektroniczne w automatyce napędowej” stała się podstawowym źródłem wiedzy dla wszystkich specjalistów z różnych ośrodków akademickich i instytutów naukowo-badawczych zainteresowanych tą nową dziedziną nauki, jaką w tym czasie stawała się energoelektronika. W 1975 roku ukazuje się fundamentalne dzieło autorstwa profesora Henryka Tuni oraz profesora Bolesława Winiarskiego „Podstawy energoelektroniki”, które było wielokrotnie wznawiane. Była to pierwsza pozycja literatury technicznej poświęcona tej dziedzinie w kraju i nie tylko, która stanowiła i stanowi podstawowy podręcznik dla studentów uczelni technicznych. Lista pozycji opublikowanych podręczników i monografii, których autorem lub głównym współautorem był profesor Henryk Tunia jest liczna i obejmuje 16 pozycji. Wszystkie pozycje charakteryzuje nowatorskość i nowa myśl techniczna. Dorobek profesora Henryka Tuni obejmuje nie tylko pozycje książkowe i monografie lecz również ponad 64 pozycje opublikowane w znaczących czasopismach naukowych i materiałach konferencyjnych.

W ramach swojej działalności naukowej podjął bardzo ambitne i skuteczne działanie mające na celu wykształcenie młodej kadry inżynierskiej i naukowej w dziedzinie energoelektroniki. W połowie lat 70-tych doprowadził do uruchomienia na Wydziale

Elektrycznym Politechniki Warszawskiej kształcenia na pierwszej w Polsce specjalności Energoelektronika, którą do dnia dzisiejszego ukończyło kilkuset absolwentów. Przyczynił się do powstania unikalnych nie tylko w kraju laboratoriów dydaktycznych i naukowych. Istotne znaczenie miało przygotowanie 5-ciu skryptów uczelnianych, m.in. z teorii przekształtników i elektrycznych elementów automatyki.

Obok osobistego wkładu badawczego w rozwój energoelektroniki ma profesor Tunia ogromne zasługi na niwie kształcenia kadr naukowych. Znane są Jego talenty w inspirowaniu młodych naukowców do podejmowania badań. Profesor Tunia zainspirował młodych naukowców do powstania kilkudziesięciu prac doktorskich, przy czym w 50 pełnił funkcje promotora. Z grona wypromowanych doktorów, dla których profesor był mistrzem, dotychczas 7 zostało profesorami tytułarnymi, a dalszych 7 zostało profesorami uczelnianymi.

Cechą charakterystyczną działalności profesora Henryka Tuni jest ścisły jej związek z praktyką. Pod jego kierownictwem wykonano wiele prac nowatorskich zastosowanych w przemyśle. Można tu wymienić m.in. pierwszy w kraju tyrystorowy napęd nawrotny o mocy 22 kW opracowany dla Zakładów Metalowych „Poręba”, dalej napęd nawrotny prądu stałego dla Huty „Bobrek”, wiele rozwiązań napędu prądu przemiennego dla przedzarek włókna sztucznego dla firmy „Stilon” w Gorzowie Wlkp., układy energoelektroniczne nagrzewnic indukcyjnych dla firmy „Prodlew” w Bytomiu, zasilacze wysokonapięciowe dla laserów i obróbki jonowej. O innowacyjności i nowatorstwie tych prac może świadczyć fakt uzyskania 38 patentów, których głównym współautorem był profesor Henryk Tunia.

Analizując dorobek profesora Henryka Tuni można dostrzec szeroką współpracę z ośrodkami zagranicznymi (Uniwersytet w Auchen, Bohum, Politechnika Kijowska, Moskiewska, Uniwersytet Guanajuanto w Meksyku). Współpraca ta przyczyniła się do istotnego rozwoju kadry naukowej w Polsce. Dwuletni pobyt profesora w Uniwersytecie Guanajuanto w Meksyku zaowocował rozwojem energoelektroniki w tym uniwersytecie. O uznaniu międzynarodowego autorytetu naukowego profesora Henryka Tuni świadczy m.in. wybranie Go w 1999 roku na rzeczywistego członka Międzynarodowej Akademii Nauk Elektrotechnicznych Rosji.

W kraju wyrazem uznania autorytetu naukowego profesora jest nieprzerwane od 1975 roku członkostwo Komitetu Elektrotechniki Polskiej Akademii Nauk, oraz dwunastoletnie członkostwo w Centralnej Komisji ds. Tytułów i Stopni Naukowych, a ponadto 6 letnie członkostwo w Komitecie Badań Naukowych, honorowe członkostwo Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej.

Lista przykładów pełnionych funkcji i zaangażowania profesora w organizacjach zawodowych, radach naukowych, stowarzyszeniach jest długa i świadczy o Jego ogromnej aktywności. Profesor Henryk Tunia współpracował i współpracuje z wieloma ośrodkami naukowymi w Polsce i nie sposób wymienić tu wszystkich.

Minęło 10 lat od chwili zatrudnienia profesora w Politechnice Świętokrzyskiej na stanowisku profesora zwyczajnego, lecz związki Profesora Tuni z Politechniką Świętokrzyską datują się od lat 70 m.in. poprzez kształcenie młodej kadry. Przez okres 6 lat, gdy pełnił funkcję Kierownika Katedry Energoelektroniki, 3 adiunktów uzyskało stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych a następnymi dwóch znacząco zaawansowało swoje rozprawy habilitacyjne. Jego działalność naukowa znacząco przyczyniła się do uzyskania przez Wydział Elektrotechniki, Automatyki i Informatyki uprawnień do nadawania stopnia doktora nauk technicznych w dyscyplinie elektrotechnika.

W ramach działalności naukowej i badawczej był kierownikiem jednego grantu i współwykonawcą kilku następnych grantów przyznanych przez Komitet Badań Naukowych. Współpraca naukowo badawcza profesora w zakresie realizacji projektów badawczych zaowocowała wieloma publikacjami, których współautorami są pracownicy naszej uczelni. Tu należy wspomnieć iż za cykl publikacji powstałych w ramach projektów badawczych

kierowanych przez Profesora Tunię Polska Akademia Nauk Przyznała w 2007 roku nagrodę. Współpraca z profesorem Henrykiem Tunią doprowadziła do powstania w Politechnice Świętokrzyskiej znaczącego w skali kraju ośrodka w zakresie energoelektroniki. Profesor Henryk Tunia stworzył wyjątkową atmosferę pracy twórczej w naszym ośrodku.

Szacunek, jakim się cieszy Pan Profesor Tunia znalazł wyraz w przyznaniu Mu za Jego osiągnięcia wielu nagród i odznaczeń w tym również tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Nadanie profesorowi Henrykowi Tuni przez Senat Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach tytułu Doktora Honoris Causa jest zaszczytem nie tylko dla Uehonorowanego ale także dla Przyznającego ten Honor.